

Τὸ σύστημα ὑγείας σὲ σταυροδρομὶ. Ἄς μὴν πληρώσουν τὰ λάθη τῶν ἄλλων καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ οἱ ἀσθενεῖς.

Γεώργιος Κ. Ἀνδρικόπουλος

Διευθυντὴς Α΄ Καρδιολογικῆς Κλινικῆς & Τμήματος Ἡλεκτροφυσιολογίας & Βηματοδότησης,
Ἐρρῆκος Ντυνάν Hospital Center

«Τί αὐτὸ δίκαιον καὶ ξύμφορον οὐχ εὐρίσκει-
ται δυνατὸν ὄν»

«Τὸ δίκαιο καὶ τὸ συμφέρον δὲν εἶναι δυνατὸ
νὰ συνυπάρχουν στὸ ἴδιο πρᾶγμα»

Εἶναι ὁ ἴδιος ἱστορικὸς ἄνδρας ποὺ εἶχε πεῖ ἀκόμα ὅτι οἱ «Ἕλληνες εἴμαστε θεατῆς τῶν λόγων καὶ ἀκροατῆς τῶν ἔργων». Ὁ λόγος ποὺ θυμήθηκα τὸν Θουκυδίδη εἶναι, βέβαια, ἡ ἀμείλικτη καὶ ζοφερὴ πραγματικότητα ποὺ κυριαρχεῖται ἀπὸ τὴν ἐνασχόληση, γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ, μὲ τὰ σκάνδαλα στὸ χῶρο τῆς ὑγείας στὴ χώρα μας. Στὸ ἄρθρο αὐτὸ δὲν θὰ ἀσχοληθοῦμε καθόλου μὲ τὴν οὐσία τοῦ ζητήματος, γιὰ αὐτὸ ἔχει προσλάβει πολιτικὰ χαρακτηριστικὰ καὶ ἡ ἐνασχόληση μὲ τὴν πολιτικὴ, ὑπὸ αὐτὴ τὴν ὀπτικὴ γωνία, ἀπέχει παρασάγγας ἑκατὸ ἀπὸ τοὺς σκοποὺς αὐτῆς τῆς στήλης ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ περιοδικοῦ. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ ἐπισημάνω, τί ὑπάρχει κίνδυνος νὰ συμβεῖ στὴ χώρα μας, ὅταν θὰ ἔχει ὀλοκληρωθεῖ ἡ δικαστικὴ διερεύνηση καὶ ὅταν θὰ ἔχει καταλαγιάσει ἡ πολιτικὴ ἀντιπαράθεση.

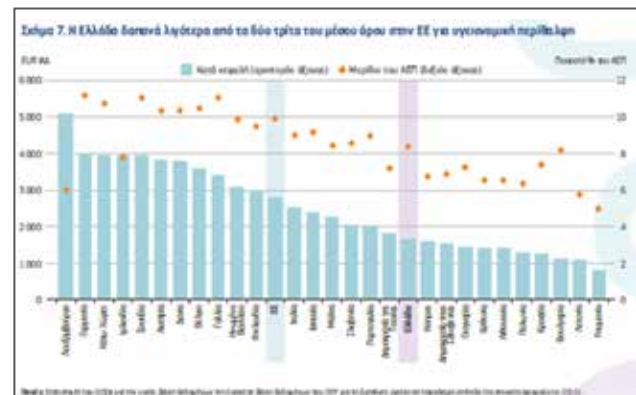
Καταρχὴν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μειωθοῦν ἀκόμα περισσότερο οἱ δαπάνες γιὰ τὴν ὑγεία στὴ χώρα μας.

Στὸν παρακάτω πῖνακα παρατίθενται τὰ δεδομένα ποὺ παρουσιάστηκαν σὲ πρόσφατη ἔκθεση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὶς δαπάνες ὑγείας

στὴν Ἑλλάδα.

**Πίνακας ἀπὸ τὴν ἔκθεση τῆς European Observatory on Health Systems and Policies τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνω-
σης γιὰ τὸ 2017.**

OECD/European Observatory on Health Systems and Policies (2017), Ἑλλάδα: Προφίλ Ὑγείας 2017, *State of Health in the EU*, OECD Publishing, Paris/European Observatory on Health Systems and Policies, Brussels. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264285224-el>.

Ὅπως γίνεται εὐκόλα κατανοητό, ὑπάρχει ἀνάγκη γιὰ ἐξορθολογισμό τῶν δαπανῶν καὶ ὄχι γιὰ περαιτέρω συρρίκνωσή τους. Ἀσθενεῖς καὶ γιὰ τοῖς πρέπει νὰ στοιχηθοῦμε πίσω ἀπὸ τὴν ἀνάγκη ὑπεράσπισης τῶν δαπανῶν γιὰ τὴν ὑγεία, πρὶν τὸ

σύστημα υγείας στη χώρα μας υποστεί περαιτέρω υποβάθμιση. Η πρόσβαση του συνόλου των πολιτών σε φάρμακα και ειδικευμένο ιατρικό προσωπικό αποτελούν άκρογωνιαίο λίθο της προσπάθειας αυτής. Η πληθώρα ειδικευμένων ιατρών στη χώρα μας αποτελεί μια κρυφή και υποτιμημένη πολυτέλεια του συστήματος υγείας στη χώρα μας, στην οποία βασίζεται ή αξιοπρεπής παροχή έξειδικευμένων υπηρεσιών υγείας. Σήμερα, πολλοί Έλληνες ασθενείς λαμβάνουν αξιοπρεπείς, φθηνές κι εύκολα προσιτές ιατρικές υπηρεσίες. Αυτό πρέπει να το υπερασπιστούμε. Όσοι δεν κατανοούν την ανάγκη αυτή και υποκύπτουν στη σαγήνη των «μεγάλων αλλαγών» ως επισκεφθούν άλλες πλουσιότερες χώρες, όπως τη Μ. Βρετανία, την Ολλανδία, τη Σουηδία και ως παρακολούθησαν την προσπάθεια ενός ασθενούς με κολπική μαρμαρυγή να αποκτήσει όρθη θεραπεία και σωστή παρακολούθηση. Θα επιστρέψει στην Ελλάδα της κρίσης το συντομότερο δυνατό. Γιατί στη χώρα μας υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε υποκοστολογημένες, εύκολα προσβάσιμες ιατρικές υπηρεσίες.

Αν οι δαπάνες για την υγεία είτε μειωθούν είτε χρησιμοποιηθούν για την αποκατάσταση του κύρους των πολιτικών και των φαρμακοβιομηχανιών, μην έχετε καμία αμφιβολία ότι οι μεγάλοι χαμένοι θα είναι, για μια ακόμα φορά, οι ασθενείς μας. Η άλλη χαμένη απώλεια, ή ιατρική αξιοπρέπεια, δυστυχώς δεν αποτελεί αξιοσημείωτο μετρήσιμο μέγεθος για τους πρωταγωνιστές του ζητήματος που εξετάζουμε. Όμως αξίζει τον κόπο, να αναλογιστούν οι γενικόλογοι κατήγοροι των ιατρών για το κοινωνικό κόστος της απώλειας της αξιοπιστίας συλλήβδην των ιατρών, συμπεριλαμβανομένων όσων είχαν ως ήθος και μέτρο, ακόμα και στους καιρούς της απόκλισης, από την κοινή λογική.

Ένας άλλος κίνδυνος που υπάρχει είναι η πλήρης απαξίωση της συνεχιζόμενης ιατρικής εκπαίδευσης, ένα φαινόμενο που είναι σε εξέλιξη τα τελευταία χρόνια. Έχουμε ξαναγράψει για την «έγκρημοειδή» συμπεριφορά των ρυθμιστικών αρχών αλλά και της φαρμακοβιομηχανίας στη χώρα μας. Όταν διαπιστωθεί, εν μέσω απουσίας των ρυθμιστικών αρχών, ότι γίνεται μια υπερβολή, παράβαση ή παρανομία αρχίζει ή παραγωγή κανονισμών και δημόσιων φορέων, με προέδρους, μέλη διοικητικών συμβουλίων κι εργαζόμενους φρεσκοδιορισμένους ή φρεσκοαποσπασμένους. Είναι

επίκαιρη ή προσπάθεια να δημιουργηθούν σώματα έλεγχου των έπιστημονικών εκδηλώσεων των ιατρικών εταιρειών και του οικονομικού πλαισίου στο οποίο διεξάγονται. Πολιτεία και ΣΦΕΕ φαίνεται να συμφωνούν. Υπάρχει ανάγκη έλεγχου. Και βέβαια υπάρχει. Υπήρχε πάντα και παντού και γίνεται σήμερα σε ικανοποιητικό βαθμό, με το ρυθμιστικό πλαίσιο που έχει δημιουργηθεί. Γιατί λοιπόν, αν δεν είναι αρκετοί οι κανονισμοί που υπάρχουν, να μην υιοθετηθεί ένα επιτυχημένο μοντέλο από τον υπόλοιπο Δυτικό κόσμο, αλλά να προσπαθούμε να ανακαλύψουμε νέες δομές και μηχανισμούς, που θα φιμώνουν όλες ανεξαρτήτως τις ιατρικές εταιρείες; Πάντως η μείωση των δαπανών για την ιατρική εκπαίδευση, με οποιαδήποτε μορφή κι αν γίνεται και με οποιοδήποτε πρόσχημα κι αν επιταχύνεται, αποτελεί στέρεο θεμέλιο μελλοντικής διαφθοράς και ποδηγέτησης της ιατρικής γνώμης από τη βιομηχανία. Και, βέβαια, μακροπρόθεσμα υποσκάπτει την προσπάθεια εξορθολογισμού των δαπανών για την υγεία. Με πιά άπλά λόγια, δεν υπάρχει τίποτα πιο εύκολο από το να καθοδηγήσεις με ιδιοτέλεια την άγνοια. Βέβαια υπάρχει μια διεθνής τάση της βιομηχανίας να αποθαρρύνει τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις των ιατρικών εταιρειών και να προμοδοτεί τις εκδηλώσεις που διοργανώνονται από την ίδια. Με άπλά λόγια, κινδυνεύουμε να βρεθούμε σε μια κατάσταση, όπου η ιατρική ενημέρωση θα γίνεται αποκλειστικά και άμεσα από τις φαρμακευτικές εταιρείες. Αποκλειστικά και άμεσα. Και είναι παράδοξο αλλά αληθινό, ότι οι επιπτώσεις της σκανδαλογαγνίας μπορεί να επιφέρουν τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, θυματοποιώντας ευσυνείδητους ιατρούς και ασθενείς εν μέσω «οικονομιών κλίμακας» για τις φαρμακευτικές εταιρείες.

Οι φαρμακευτικές εταιρείες θα έπρεπε να είναι υποχρεωμένες να δαπανούν με διαφάνεια για την ιατρική εκπαίδευση και οι ελεγχόμενες από το κόμμα/κράτος δομές δεν θα έπρεπε να έχουν κανένα έλεγχο στον τρόπο διεξαγωγής των έπιστημονικών εκδηλώσεων παρά μόνο στην τήρηση του νομικού πλαισίου και στην τιμωρία όσων χρησιμοποιούν τις εκδηλώσεις αυτές για έκνομο πλουτισμό.

Δυστυχώς, η έμπειρία όλων μας, από τις προηγούμενες δεκαετίες, μάς απαγορεύει να έμπιστευτούμε την κρίση κρατικών δομών που θα αξιολογούν, άμεσα ή έμμεσα, τις έπιστημονικές

έκδηλώσεις και την επιστημονική δραστηριότητα των ιατρικών εταιρειών και κανένας καλόπιστος παρατηρητής δεν θα μπορούσε να μᾶς κατηγορήσει γι' αυτό. Δεν προτιμήσαμε την καχυποψία, μᾶς ἐπιβλήθηκε.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ εἶναι ἀπολύτως θεμιτὴ καὶ ἀναγκαῖα ἡ ἐκκαθάριση τῆς ἱατρικῆς ἀπὸ τὶς πρακτικὲς ποὺ ὀδηγοῦν σὲ ἠθικὴ χρεοκοπία. Ἡ τιμωρία ὅσων ληλάτησαν τὶς δαπάνες γιὰ τὴν ὑγεία, κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, χρησιμοποιώντας μὴ ἀποδεκτὲς ἠθικὰ καὶ παράνομες πρακτικὲς, δὲν εἶναι ἀπλᾶ θεμιτὴ ἀλλὰ ἀναγκαῖα.

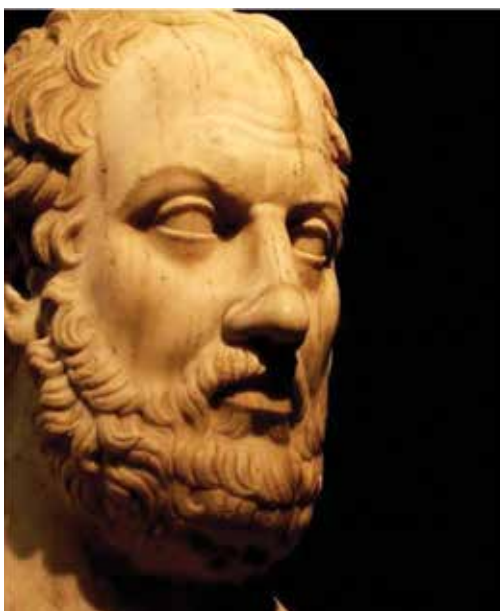
Ἡ ἀπαξίωση, ἀκαδημαϊκὴ καὶ ἐπαγγελματική, ὅσων χρησιμοποίησαν τὴ θέση τους προκειμένου νὰ προβάλουν, πρόδηλα, ἀναποτελεσματικὲς «θεραπεῖες» ἢ χρησιμοποίησαν «ἀπαράδεκτες» νομικὰ καὶ ἠθικὰ πρακτικὲς γιὰ νὰ προωθήσουν δόκιμες θεραπευτικὲς πρακτικὲς εἶναι γνωστὲς σὲ ὅλους μας. Ἄς χαρίσουμε λοιπὸν σὲ ὅλους αὐτοὺς τὴν ἀδιαφορία μας. Καὶ ἄς κλείσουμε τὰ αὐτιά μας στὴν ἀσυνέπεια καὶ τὴν ἰδιοτελεῖ ρητορεία, ποὺ ἀφίσταται τῆς ἱατρικῆς πραγματικότητας εἴτε βρίσκεται στὴ μιὰ εἴτε στὴν ἄλλη πλευρά. Τόσο ἡ ἀδικαιολόγητη ὑποστήριξη μιᾶς ἀδόκιμης θεραπευτικῆς πρακτικῆς ὅσο καὶ ἡ συκοφάντηση μιᾶς ἀπόλυτα τεκμηριωμένης ἔχουν ἐπιβλαβὴ ἐπίδραση τόσο στοὺς ἀσθενεῖς ὅσο καὶ στὸ σύστημα ὑγείας.

Ἄς ἐστιᾶσουμε τὴν προσοχή μας λοιπὸν στὰ μέτρα ποὺ κατὰ τὰ τελευταῖα 7 ἔτη ἔχουν συμ-

βάλει στὴν καταπολέμηση τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς σπατάλης, ἀλλὰ καὶ στὰ μέτρα ἐκεῖνα ποὺ εἶναι σὲ ἐξέλιξη ἢ ἐνσωμάτωσή τους στὴν καθημερινὴ κλινικὴ πρακτικὴ. Στὸν ἐλέγχου τῶν διαγνωστικῶν ἐξετάσεων, στὴν ἠλεκτρονικὴ συνταγογράφηση, στὸν ἔλεγχο τῶν χρεώσεων σὲ ὅλα τὰ νοσοκομεία τῆς χώρας σὲ πραγματικὸ χρόνο, στὰ θεραπευτικὰ πρωτόκολλα συνταγογράφησης. Θὰ ἔχουν λάθη, ἀλλὰ θὰ συμβάλλουν περισσότερο στὴν προστασία τῆς ὑγείας τῶν ἀσθενῶν καὶ τῆς ἀξιοπρέπειας τῶν ἱατρῶν ἀπὸ τὴν ἀμετροεπιήσκανδαλογία.

Γιατί οἱ ἀσθενεῖς δὲν ὠφελοῦνται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἕλληνες ἱατροὶ δὲν πηγαίνουν πλέον στὰ μεγάλα συνέδρια τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐλάχιστα ὠφελοῦνται ἀπὸ τὴν κατάργηση τῶν ἀνεξάρτητων περιφερικῶν επιστημονικῶν ἐκδηλώσεων. Ἀκόμα λιγότερο ὠφελοῦνται ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ποὺ θὰ βιώσουμε τοὺς προσεχεῖς μῆνες.

Ἄς ἐλπίσουμε ὅμως ὅτι ἐντὸς τοῦ ἱατρικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου θὰ ἐπικρατήσουν οἱ δυνάμεις ποὺ θὰ λειτουργήσουν μὲ γνώμονα τὸ συμφέρον τῶν ἀσθενῶν. Πλέον, εἶναι σαφές, ὅτι ὁ ἐξορθολογισμὸς τῶν δαπανῶν δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιεῖται ὡς ἄλλοθι γιὰ τὸν περαιτέρω περιορισμὸ τῶν δαπανῶν γιὰ τὴν ὑγεία. Ὁ ἐξορθολογισμὸς πρέπει νὰ στοχεύει πλέον σὲ καλύτερη ἀπόδοση τῶν δαπανῶν γιὰ τὴν ὑγεία καὶ οἱ δαπάνες γιὰ τὴν ὑγεία πρέπει ἐπιτέλους νὰ αὐξηθοῦν.

Θουκυδίδης (460-394 π.Χ.).
Ἀθηναῖος ἱστορικός, ὁ συγγραφέας τῆς ἱστορίας τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου.